

Płockie Towarzystwo Lekarskie 1872-2022

Płockie Towarzystwo Lekarskie (PTL) zostało założone 31 stycznia 1872 r. jako Towarzystwo Lekarzy Gub. Płockiej. Było jednym z pierwszych towarzystw lekarskich na ziemiach dawnego zaboru rosyjskiego. Do PTL należeli lekarze, lekarze weterynarii oraz farmaceuci. Pochodzili z Płocka oraz z powiatów: płockiego, sierpeckiego, lipnowskiego, rypińskiego, mławskiego, ciechanowskiego i przasnyskiego. Inicjatorem i pierwszym prezesem Towarzystwa był **dr Marcin Ehrlich** (1835–1899). Wśród celów organizacji wymieniano: poznanie warunków sanitarnych guberni płockiej, badanie warunków występowania i statystyki chorób epidemicznych, śmiertelności, wymianę doświadczeń, śledzenie postępów wiedzy i podnoszenie kwalifikacji. W początkowym okresie działalności prowadzono prace naukowe, nawiązano współpracę z Towarzystwem Lekarskim Warszawskim oraz zainicjowano kursy dla felczerów. Prowadzono działania oświatowe.

W 1880 r. działalność PTL została zawieszona ze względu na malejącą aktywność członków, ale po dwunastu latach ją wznowiono. W tym czasie biblioteka Towarzystwa wzbogaciła się o dar prof. Romualda Płaskowskiego, absolwenta gimnazjum gubernialnego w Płocku, psychiatry, profesora Szkoły Głównej i docenta Uniwersytetu Warszawskiego. Ważnym osiągnięciem Towarzystwa było zorganizowanie bezpłatnej pomocy lekarskiej. Działalność płockich lekarzy obejmowała sprawy sanitarne miasta oraz higienę. Aktywność lekarzy w tym zakresie koncentrowała się na proponowaniu rozwiązań dotyczących m.in. tworzenia przytułków dla położnic, osób starszych i niepełnosprawnych, zakładania ochronek, organizowania wypoczynku letniego dla dzieci oraz urządzania ogródków jordanowskich. Lekarze byli zobowiązani do udzielania pomocy o każdej porze, także w domu pacjenta. Niektóre zabiegi, np. opatrywanie ran, stawianie baniek, upuszczanie krwi oraz przystawianie pijawek wykonywali wówczas felczerzy, a także fryzjerzy. Spotkania członków organizacji odbywały się początkowo w mieszkaniu prezesa M. Ehrlicha, następnie korzystano z pomieszczeń w budynku Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Od 1912 r. siedzibę PTL przeniesiono do Szpitala Świętej Trójcy w Płocku.

W czasie I wojny światowej pozostało w Płocku 8 lekarzy. Aby zwiększyć dostępność usług dla mieszkańców, zdecydowali się oni na obniżenie swoich honorariów o połowę. Bezpłatną opieką otoczyli osoby biedne. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. warunki życia mieszkańców Płocka były bardzo złe. Lekarze zmagali się z chorobami zakaźnymi oraz problemami materialnymi. Budowanie państwowości wiązało się z koniecznością uporządkowania przepisów prawnych. W ich rezultacie powstał nowy statut PTL (1921). W wyniku zmian wyłączono z działalności Towarzystwa weterynaryj oraz aptekarzy. Wśród ważnych dla

zbiorowości lekarzy wydarzeń okresu międzywojennego zorganizowanych przez PTL wymienić należy XV Zjazd Psychiatrów Polskich w Płocku i w Gostyninie (1935). W czasie II wojny światowej Towarzystwo działało w ograniczonym zakresie. Pozostali w Płocku lekarze prowadzili pomoc dla ludności. Podczas okupacji Niemcy zniszczyli archiwum PTL oraz księgozbiór liczący ok. 6000 książek.

Po wyzwoleniu pozostało w Płocku 17 lekarzy. Wychodząc naprzeciw potrzebom, rozpoczęto odtwarzanie systemu ochrony zdrowia. W 1945 r. Towarzystwo przerwało działalność. Organizacja odrodziła się w 1952 r. jako Koło Płockie Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Lekarze zrzeszeni w PTL brali bezpośredni udział w organizowaniu Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Płocku (1969). Początkowo do organizacji należeli lekarze z powiatów: płockiego, gostynińskiego, sierpeckiego i płońskiego, ale później gostynińscy, sierpeccy i płońscy lekarze utworzyli własne koła. Wraz z utworzeniem województwa płockiego (1975) do PTL dołączyły koła kutnowskie, sierpeckie i gostynińskie, a liczba członków wzrosła do 522. W tym czasie realizowano cele związane z dokumentowaniem własnej historii oraz dziejów medycyny płockiej. Wyróżniającym się działaczem Towarzystwa był **doc. dr hab. Tadeusz Garlej** (1914-1997), inicjator i redaktor „Archiwum Medycyny Płockiej”. Do ważnych inicjatyw PTL należy zaliczyć m.in. zorganizowanie konferencji naukowych, np. Międzynarodowej Konferencji Kardiologicznej, Konferencji Polskiej Grupy „InterAstma”, III Zjazdu Chirurgów Onkologów w Płocku (1978). Cyklicznie organizowano konferencje onkologiczne oraz Konferencje Naukowo-Szkoleniowe pt. „Płockie dni Nefrologiczne”. Członkowie PTL prowadzili badania naukowe i uzyskiwali stopnie naukowe. Obecnie do PTL należy 550 lekarzy. Od 2019 r. Prezesem PTL jest prof. dr hab. n. med. Maciej Słodki, rektor Akademii Mazowieckiej w Płocku. Towarzystwo podtrzymuje misję określoną przed 150. laty. Troską kolejnych zarządów jest dążenie do tego, aby lekarze „wykazywali się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi oraz nienaganną etyką”. Do zadań organizacji należy m.in. pogłębianie wiedzy i podnoszenie poziomu naukowego. Wśród realizowanych zadań znajduje się także integrowanie lekarzy różnych gałęzi i specjalności. Przyszłość Płockiego Towarzystwa Lekarskiego rysuje się pod znakiem wyzwań związanych z postępem w obszarze nauk medycznych oraz rosnącymi potrzebami w zakresie ochrony zdrowia. Jednym z takich wyzwań jest niewątpliwie planowane od 2023 roku rozpoczęcie kształcenia na kierunku lekarskim w Akademii Mazowieckiej w Płocku. Wśród osób zaangażowanych w urzeczywistnianie tej idei byli także członkowie PTL. Kierunek lekarski w Płocku to jedno z najważniejszych od wielu lat wyzwań dla członków Płockiego Towarzystwa Lekarskiego oraz dla władz Płocka i Mazowsza.